

Ivancsó István

„A szülők imádságai erősítik a házak alapjait...” – A családért szóló imádságok a magyar görög katolikus egyház liturgikus kiadványaiban és híveinek ajkán

Bár a görög katolikus egyházban nincs külön ünnepe a Szentcsaládnak és – érdekes módon – a hivatalos liturgikus szövegekben sem történik említés róla, sőt egyáltalán a családkról sem, imádságos könyveinkben szerepelnek ilyen imádságok. Legújabbán egy sajnálatos tendencia a Szentcsalád-ikonokat is mint a bizánci egyháztól idegeneket törekszik bemutatni. Pedig léteznek, éppen úgy, mint a családokért mondott imádságok is. A magyar görög katolikus egyház eddig felkutatott és begyűjtött több mint 300 liturgikus kiadványából a teljesség igényével gyűjtöm össze és tervezem bemutatni ezeket az imádságokat. Saját gyűjtés révén készített részzel egészítem ezt ki: görög katolikus vallásos híveink milyen imádságokat, miből és milyen gyakorisággal mondanak a családjukért, igazolandó, hogy hazánk legnépesebb családjainak nemcsak a múltban, hanem ma is megvan az imádságos háttere.

Jancsó Katalin

Társas kapcsolatok és a család szerepe magyar szemmel a venezuelai és perui Amazóniában

1940-ben Fejős Pál (1897-1963), a Magyarországról Amerikába vándorolt, majd Hollywoodban világhírűvé vált filmrendező egy svéd üzletember, Axel Wenner-Gren felkérésére, a perui kormány támogatásával több hónapos antropológiai kutatóútra indult egy kisebb expedícióval a perui Amazóniába, a yaguák földjére. Az út eredményeiről 1941-ben dokumentumfilmet jelentettek meg, 1943-ban pedig Fejős könyvet is publikált az Egyesült Államokban, angol nyelven. Húsz évvel később, 1961-ben egy másik magyar, a fotográfus és ekkor már Hollandiában élő Ata Kandó (1913-2017) látogatott amazóniai területekre. A venezuelai esőerdőben élő makiritare indiánokat tanulmányozta, majd 1965-ben visszatérve Venezuelába eljutott a piaroa és a yanomami indiánokhoz is. Első és második útjáról magyar nyelven, *A hold véréből* című könyvben számolt be, illetve Magyarországon kiállítást is szerveztek és riportfilmet készítettek amazóniai útjairól. A húsz év különbséggel amazóniai területeken járó filmes és fotóművész néprajzi és antropológiai szempontból igen értékes munkái nem, vagy csak részben útleírások: az írások részletesen tárgyalják többek között a törzsek mindennapjait, vadászati technikáit, beavatási szertartásait, zenei és kézműves hagyományait, táplálkozásuk jellegzetességeit, meglévő vagy hiányzó kapcsolatukat a külvilággal. A tervezett előadás a két magyar kutató szemüvegén keresztül igyekszik bemutatni az amazóniai családok működését és jellemzőit a negyvenes és hatvanas években, e közösségek társas kapcsolatait, a házasság fogalmát, a közösségeken belül a férfiak, a nők és a gyermekek szerepét.

Karikó Sándor

A család mint a jóság „társadalmi sűrűsége” (Nevelésfilozófiai megfontolások)

Vitatkozhatunk azon, hogy a család ma erős vagy gyenge intézmény. Ám abban bizonyára egyetért valamennyi családkutató, hogy ez az együttélési forma nem pusztán valamiféle „termelési egység” vagy egyszerű rutinmechanizmusokból építkező életforma. Amiben nincs változás: olyan mikrostrukturális egységről van szó, amely a leghatékonyabban és